

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/234/2018
Identifikačné číslo spisu: 2114206971
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2114206971.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ W. D., bývajúceho v P., 2/ D. J., bývajúcej v P., 3/ C. E., bývajúcej v D., žalobcovia 1/ až 3/ zastúpení JUDr. Romanom Cibulkom, advokátom, so sídlom v Trnave, Hlavná 13, proti žalovaným 1/ C. C., bývajúcemu v P., zastúpenému JUDr. Barbarou Petrovič, advokátkou, so sídlom v Trnave, Hlavná 44, 2/ FORTEZZA spol. s r.o., so sídlom v Trnave, Bučianska 6582/7, IČO: 45 567 018, zastúpená Advokátskou kanceláriou SOPKO LEGAL s.r.o., so sídlom v Trnave, Paulínska 7523/24, IČO: 47 631 741, 3/ Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Karadžičova 17, IČO: 31 383 408, zastúpenej SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, o zaplatenie nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 8 C 55/2014, o dovolaní žalovanej 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 7. augusta 2017 sp. zn. 23 Co 156/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovia 1/ až 3/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 15. decembra 2015 č. k. 8 C 55/2014-163 uložil žalovaným 1/, 2/ a 3/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 10 000 eur (I. výrok), spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 8 000 eur (II. výrok), spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 3/ sumu 7 500 eur (III. výrok), všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku; vo zvyšnej časti súd návrh zamietol (IV. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žalovaným 1/, 2/ a 3/ uložil spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/, 2/ a 3/ náhradu trov konania vo výške 100 % (V. výrok). Tiež uložil žalovaným 1/, 2/ a 3/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok štátu vo výške 1 530 eur (VI. výrok). Po právnej stránke aplikoval § 11, § 13, § 415, § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, § 438 ods. 1, § 440, § 441, § 442 ods. 1, § 442 ods. 1, § 444, § 853 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), ako aj § 4 ods. 1, 2, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej aj „ZoPZP“ alebo „zákon č. 381/2001 Z.z.“). Vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že v

dôsledku dopravnej nehody spôsobenej žalovaným 1/ došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcov tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. V danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov chráneného § 11 OZ, ktorého súčasťou je i rodinný život, kedy z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodčiniteľnou ujmom, ktorá dopadá na zostávajúcich členov rodiny, takže primeraným zadost'učinením v danom prípade je i náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 OZ. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení OZ o ochrane osobnosti. V danej veci v dôsledku tragickej smrti manželky žalobcu 1/ a zároveň matky žalobkyní následkom dopravnej nehody došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovanej manželky, čím je žalobca 1/ do budúca ochudobnený o rodinný život a táto spočívajú aj v citovej strate, keď žalobca 1/ smrťou manželky stratil jej lásku a radosť s ňou prežívanú. Takisto žalobkyne 2/ a 3/ následkom dopravnej nehody stratili milovanú matku, čím sú ochudobnené o rodinný život. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní o výške priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadal u každého žalobcu predovšetkým na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrteľného zranenia manželky žalobcu 1/ a zároveň matky žalobkyní 2/ a 3/ pri dopravnej nehode a dôsledky, ktoré táto tragická nehoda u nich vyvolala. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 v spojení s § 151 ods. 7 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Z.z. účinného do 30. júna 2016).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaných 1/ až 3/ rozsudkom zo 7. augusta 2017 sp. zn. 23 Co 156/2016 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo veci samej, vo výrokoch I., II. a III., ktorým bola uložená žalovaným 1/, 2/ a 3/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ 10 000 eur, žalobkyňi 2/ 8 000 eur a žalobkyňi 3/ 7 500 eur a v časti spôsobu plnenia zmenil tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných (I. výrok); potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti trov konania vo výroku V., ktorým sa žalovaným 1/, 2/ a 3/ ukladá zaplatiť žalobcom náhradu trov konania vo výške 100 % a v časti spôsobu platenia zmenil tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných (II. výrok); rozsudok súdu prvej inštancie v časti povinnosti žalovaných 1/, 2/ a 3/ zaplatiť súdny poplatok za návrh vo výroku VI. zmenil tak, že žalovaní 1/, 2/ a 3/ sú povinní zaplatiť súdny poplatok za návrh v sume 963 eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných (III. výrok). O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žalobcovia 1/, 2/ a 3/ majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu (IV. výrok). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie správne právne posúdil vecnú pasívnu legitimáciu žalovaných 1/, 2/ a 3/. Žalovaný 1/ zodpovedá za nemajetkovú ujmu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, nakoľko v čase dopravnej nehody dňa 15. marca 2012, následkom ktorej dňa X. zomrela C. D., manželka žalobcu 1/ a matka žalobkyní 2/ a 3/, motorové vozidlo riadil. Jeho zodpovednosť bola daná porušením pravidiel cestnej premávky, pričom jeho vina bola konštatovaná i právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Trnava, č. k. 2T/55/2013-230 zo dňa 30. júla 2013. Vodič motorového vozidla zodpovedá za spôsobenú škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka a predpokladmi pre priznanie nároku na náhradu škody voči žalovanému 1/ bol vznik škody, resp. ujmy na strane žalobcov, protiprávne konanie žalovaného 1/, zavinenie žalovaného 1/ a príčinná súvislosť medzi vznikom škody, resp. ujmy a protiprávnym konaním žalovaného 1/. Všetky predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy žalobcom 1/ až 3/ boli počas konania preukázané. Výšku priznanej nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie riadne odôvodnil, protiprávne konanie žalovaného 1/ spočívajúce v porušení pravidiel cestnej dopravy a nedbanlivostné zavinenie dopravnej nehody výlučne žalovaným 1/ vyplynulo zo znaleckého dokazovania vykonanom v trestnom konaní a tiež je nepochybná príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného 1/ a vznikom nemajetkovej ujmy na strane žalobcov 1/ až 3/. Argumentácia žalovaného 1/, že už bol potrestaný za svoje konanie v trestnom konaní, je nemajetný a nemá žiaden príjem, a teda voči nemu je rozhodnutie nevykonateľné, čo na súde aj namietal a s čím sa súd nevysporiadal, je po právnej stránke irelevantná. V trestnom konaní bola žalovanému 1/ preukázaná jeho vina za prečin usmrtenia manželky a matky žalobcov, za čo mu bol uložený primeraný trest. Okrem toho je vždy ten, kto svojím protiprávnym konaním spôsobil inému škodu, resp. ujmu, túto mu nahradiť bez ohľadu na to, či bol, resp. nebol uznaný vinným za spáchanie prečinu (trestného činu).

Za spôsobenú škodu zodpovedá osoba bez ohľadu na to, či je alebo nie je majetná. Aj keď žalovaný 1/ momentálne majetok nemá, nie je vylúčené, že ho v budúcnosti bude mať, zamestná sa alebo majetok napríklad zdedí. Odvolací súd konštatoval, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy nepôsobí likvidačne, ale predstavuje základné štandardné kompenzovanie zmiernenia ujmy žalobcov v prípade, kedy vrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Preto nemožno konštatovať, že by priznanie takejto náhrady súdom prvej inštancie bolo prostriedkom bezdôvodného obohatenia žalobcov. Naopak, náhrada nemajetkovej ujmy žalobcom, v zmysle zásad slušnosti a naplnenia požiadavky morálnej spravdnosti, ktorá je predovšetkým požiadavkou spravdnosti, je spôsobilá naplniť reštitučnú podstatu kompenzácie. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z., účinného od 1. júla 2016, ďalej len „CSP“) a § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 3/ (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP argumentujúc, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ako rozhodujúcu právnu otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, dovolateľka vymedzila otázku, či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby, patrí medzi nároky kryté poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a teda vzťahuje sa a povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla aj na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa dovolateľky sa odvolací súd pri riešení tejto otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, in concreto od rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 168/2009 z 20. apríla 2011 a sp. zn. 4 Cdo 139/2011 z 30. októbra 2012, aktuálne najmä rozhodnutie sp. zn. 3 Cdo 301/2012 z 31. marca 2016 a rozhodnutie sp. zn. 8 Cdo 219/2016 z 15. mája 2017. Uviedla, že tak prvoinštančný, ako aj odvolací súd nesprávne interpretovali ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z.z., keď vyslovili záver o vecnej pasívnej legitímácii poisťovne (žalovanej 3/), a to z toho dôvodu, že pod toto ustanovenie nemožno subsumovať aj náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko zo znenia tohto ustanovenia takáto možnosť nevyplýva. Zdôraznila, že ustanovenie § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z.z. obsahuje taxatívnu úpravu, čo možno z povinného zmluvného poistenia uhrádzať, preto argumentácia odvolacieho súdu obsiahnutá v odôvodnení jeho rozhodnutia, že pri výklade ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z interpretácie pojmu škoda na zdraví v súlade s komunitárnym právom, je neprijateľná. Navrhla, aby dovolací súd podľa § 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vrátil vec súdu druhej inštancie na ďalšie konanie a priznal náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100 %.

4. Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovanej 3/ navrhli, aby dovolací súd dovolanie buď odmietol alternatívne zamietol a žalobcom 1/, 2/ a 3/ priznal náhradu trov dovolacieho konania.

5. Žalovaná 2/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovanej 3/ navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalovanej 3/ zamietol.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpenou v zmysle § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie treba pre neprípustnosť odmietnuť.

7. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá

je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolateľka v dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie sporu odvodzujúc prípustnosť podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a na preukázanie svojho tvrdenia, že odvolací súd sa pri riešení rozhodujúcej právnej otázky (či je nemajetková ujma krytá zákonom č. 381/2001 Z.z.) odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, uviedla rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 4 Cdo 139/2011, 3 Cdo 301/2012 a 8 Cdo 219/2016.

11. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017) a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 28/2017).

12. Podľa názoru dovolacieho súdu žalovaná 3/ v danom prípade zákonom zodpovedajúcim spôsobom vymedzila právnu otázku, riešením ktorej sa odvolací súd - podľa názoru dovolateľky - odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, za ktorú považovala rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009, X Cdo 139/2011, 3 Cdo 301/2012 a 8 Cdo 219/2016.

13. Dovolací súd akcentuje, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia alebo stanoviská najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale tiež opakované vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybňujú názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 158/2017, X Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 129/2017, 8 Cdo 33/2017). Na uvedené nadviazal aj judikát uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018, a to rozhodnutie najvyššieho súdu z 2X. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017 pod č. 71 s právnou vetou: „do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § X21 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 197X, 1980 a 1986“.

1X. Z hľadiska časovej chronológie prvým rozhodnutím dovolacieho súdu, na ktoré poukázala dovolateľka s cieľom preukázať odklon rozhodovania odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § X21 ods. 1 písm. a/ CSP, je rozhodnutie najvyššieho súdu z 20. apríla 2011 sp. zn. X Cdo 168/2009, v ktorom senát XC dospel k záveru, že podľa v tom čase platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. OZ, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou

motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúce z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ (podobne aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. X Cdo 139/2011 z 30. októbra 2012).

15. Ďalším dovolateľkou označeným rozhodnutím je rozhodnutie najvyššieho súdu z 31. marca 2016 sp. zn. 3 Cdo 301/2012, ktoré konštatovalo, že do pojmu náhrady škody a nákladov pri usmrtení v zmysle § X ods. 2 písm. a / zákona č. 381/2001 Z.z. nemožno subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody. Povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z § 13 ods. 2 OZ, z čoho vyplýva záver o nedostatku pasívnej legitimácie poisťovní pri náhrade nemajetkovej ujmy.

16. Dovolaiteľka tiež označila rozhodnutie najvyššieho súdu z 15. mája 2017 sp. zn. 8 Cdo 219/2016, v ktorom najvyšší súd rovnako ako vo svojich vyššie uvedených rozhodnutiach dospel k záveru, že podľa súčasne platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. OZ, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ.

17. V čase nasledujúcim po rozhodnutiach sp. zn. 3 Cdo 301/2012 a 8 Cdo 219/2016 senát 6C dovolacieho súdu rozsudkom zo dňa 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktoré podal na podnet žalovanej 2/ (v tam prejednávanvej veci bola žalovanou 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group), v dôvodoch ktorého rozhodnutia poukázal na nutnosť pri výklade pojmu škoda pre účely zák. č. 381/2001 Z.z. vychádzať z chápania pojmu škoda v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú (rozsudok ESD zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA). K záveru o potrebe krytia pozostalým priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla dospel dovolací súd s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zák. č. 381/2001 Z.z. Dovolací súd tiež poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. októbra 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016, ktorý v odôvodnení uviedol, že „...pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej nožnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie.“

18. Po vydaní rozhodnutia z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Dovolaiteľkou nastolená otázka bola najvyšším súdom posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí napríklad už v rozhodnutiach z 27. februára 2018 sp. zn. 6 Cdo 206/2017, z 27. februára 2018 sp. zn. 6 Cdo 1X3/2017, zo 1X. júna 2017 sp. zn. 3 MCdo 1/2016 a z 29. novembra 2018 sp. zn. 6 Cdo 80/2018, sp. zn. 8 Cdo 6/2018 z 27. septembra 2018.

19. Napokon dovolací súd k otázke krytia nemajetkovej ujmy povinne zmluvným poistením

zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. a pasívnej legitímácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy poukazuje na judikát uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018, a to rozhodnutie najvyššieho súdu z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016 pod č. 61 s právnou vetou: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“.

20. Vychádzajú z vyššie uvedeného dovolací súd môže len konštatovať, že označené rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 1/2016, 6 Cdo 1X3/2017, 6 Cdo 206/2017, 8 Cdo 6/2018 považuje za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky krytia nemajetkovej ujmy povinne zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z., ako aj otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, od ktorej sa odvolací súd neodklonil. Touto ustálenou praxou bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. X Cdo 168/2009, X Cdo 139/2011, 3 Cdo 301/2012 a 8 Cdo 219/2016, na ktoré poukazovala dovolateľka. Nebol preto splnený predpoklad prípustnosti dovolania v zmysle § X21 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

21. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej 3/ v zmysle § XX7 písm. c/ CSP odmietol.

22. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ X51 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.